

Adventní poušť

Minulý týden jsem moderoval slavnostní akt rozsvěcení první adventní svíce a vánočního stromu na zámeckém návrší. Začal jsem slovy, kterak jsem se v půli listopadu procházel po centru Brna a míjel jsem takové chatičky a dřevěné přístřešky. Dost dlouho mi tehdy trvalo, než mi secvaklo, že to jsou vlastně poslové adventu. Vlastně mě tehdy dost vyděsilo, kterak to vlastně zase uteklo.

Když přijde advent, znamená to mj., že jsme podle našeho kalendáře na konci. Na konci roku, kterým se vzdalujeme ještě víc a víc, tomu, co jsme chtěli stihnout. Advent nám připomíná naše často nenaplněná předsevzetí, nebo dokonce životní očekávání. Pro ty starší je mládí, sním snad i zdraví, ta nesnesitelná idealizovaná lehkost bytí, zas o kousek dál. Ti mladší se zas přibližují k zásadním životním krokům, které přinášejí krok do neznáma a nejistoty. Jakou školu, jakýho kluka, holku, co maturita, zkouškový, řidičák... A tohle všechno stojí za dveřmi dalšího roku A do toho všeho se navíc Ježíš pravděpodobně v prosinci stejně vůbec nenarodil. Ani ten náš letopočet nesedí. A při pohledu ven...Vlastně se topíme v mlze, nebo tmě. Snad to maluju moc černě, ale i to je advent*

My, kteří věříme v Ježíše, ale můžeme mít vše vzhůru nohama. Protože Ježíš o adventu přichází, a ne naopak. Advent a Vánoce není pro nás křesťany koncem roku, ale jeho začátek. Stejně jako neděle je začátkem, a ne koncem týdne. A do slunovratu je možná čím dál tím větší tma, ale zároveň tím spíš roste světlo naděje, jak připomíná i adventní svícen. Advent je o novém začátku, který svítí do tmy!

A proto tu teď v prosinci vezmeme věci pěkně od lesa. O nedělích začneme spolu číst Markovo evangelium, nejstarší známé evangelium, které dosvědčuje Ježíše očima první církve. Půjdeme spolu na nejzazší začátek. A spolu Markovým evangeliem se budeme spolu ohlížet do minulosti, do starého zákona, abychom si uvědomili, že ta naděje evangelia a adventu stojí na pevných a lety prověřených základech. Že Ježíš sám navazoval, čerpal a stavěl na dobrých základech svojí tradice. Že Jemu samému nemůžeme porozumět správně bez toho co bylo. Že sám je pokračováním velkého příběhu, který sám nejlépe shrnuje a ztělesňuje.

A tak jsme četli z Iz 40 a četli jsme z Marka 1. Texty, které spolu souvisí a spolu komunikují hned na první pohled.* Předně v tom, že se tu začíná radostí, útěchou – potěšte, potěšte můj lid. Tohle zvěstuje prorok Izajáš snad v 6. století př. n. l. Izraeli rozptýlenému mezi národy, Izraeli, ve vyhnanství Babylonu, Izraeli, který prošel největší krizí ve svých dějinách. Izraeli, který musel vynaložit obrovské úsilí, aby se nerozplynul v moři multikulturní babylonské říše, jako národy před ním i po něm. Něco se tedy po těch desetiletích beznaděje má konečně stát.

A v evangeliu? Tam čteme: Počátek evangelia Ježíše Krista. Tady prý začíná dobrá zpráva pro svět. Zajímavé, že celé evangelium nemluví o žádném konci. Máme jen Ježíšův příběh, o Jeho veřejném působení na přelomu třicítky, o Jeho uzdravování, potírání zlého, o Jeho vyučování, Jeho slovech, ale i Jeho smrti a zmrtvýchvstání. Ale i tam je to pro Marka snad

pořád počátek evangelia JK. Jakoby celé jeho evangelium byl ten počátek. A proto všechno po něm jeho pokračování. Jakoby se ten příběh evangelia rozvíjel i tím naším příběhem. Jakoby ten Ježíš sám byl hozená rukavice z Boží strany. A tak je to příběh o nás, je to náš příběh.

Naštěstí pro nás dnes, oba dnešní texty jsou veskrze radostné, i když mluví do pouště a pustiny. Minulý týden jsme si takovou pustinou prošli s hobity a samorosty,* kteří jako Izraelité vycházeli z otroctví. Všude kolem nás ale namísto písku, prachu a horkého slunce jen mokrá tající sníh, vlhko, mraky. Moje narážky a srovnání s Egyptem se nějak nesetkávali s pochopením a vedli jen k větší frustraci. Rozdělovat oheň ve vlhkém chladném počasí, scházející jídlo a pití, v nohách tisíc mil, závěr cesty navíc potmě. To byla zkouška... Nálada v jistý okamžik skomírala. V tvářích některých se zračila beznaděj přecházející plynule v zoufalství. A pak reptání... Jako na poušti. Ale dobrá zpráva nejlíp zní právě na poušti stejně jako světlo nejlépe vynikne ve tmě (adventu). Tehdy tou nejlepší zprávou byly nedobré zelené hráškové křupky, tyčinka a pitičko. Jsme stejní jako tehdy ti Izraelci.

Ano. Ta naše životní osobní, ale i společenská, ba sborová poušť je ta samá, kterou prožíval Izrael 40 let, poté 70 let v babylonském zajetí. Neustále platný motiv, který se v určitých životních etapách vynoří a my hledáme, co dál. V poušti, kde se nám nic nechce, kde je nejjednodušší nadávat na poměry, dělat nerozvážná a zběsilá rozhodnutí nebo propadnout zoufalství.

Ale právě tehdy člověk má dělat věci přímými, rovnými, jasnými. Poušť sama od sebe nutí k přímé a jasné reakci. Buď se rozhodnu tak, nebo onak. Buď najdu vodu, nebo zemřu. Buď najdu něco, co bude budit dojem záchrany, nebo budu skutečně zachráněný. Žádné obkecávání, vytáčky. Na poušti nic neroste, není se čeho chytit, člověk si sáhne na dno, jde k podstatě, k tomu, co ho zachrání. Nachází sebe sama. Anebo se obrátí k tomu, co nevydrží. Co neobstojí. Co vadne jako tráva, protože všechno je tu krajně pomíjivé, Nic tu netrvá věčně. Vládne tu smrt.

Není tou pouští ale ve skutečnosti celý náš život? Neodhalují ty těžké životní okamžiky jenom skutečnou realitu, že všechno, co nám patří a o čem si myslíme, že to držíme, vlastně nemáme ve své moci? Není všechno marné a pomíjivé? Anebo jinak: Není všechno jenom dar? Není sám život takový dar? A není všechno ostatní jen prostředek, jak ten dar uchovávat a rozmnožovat? Možná k tomu nás ten text chce směřovat. Ano, obzvláště do naší slabosti a beznaděje, do té naší pouště chce mluvit. Ale poušť jen lépe odkrývá a nasvětluje tu naši skutečnou každodenní realitu, ve které já sám existuju bez ohledu na sebe. Realitu, v které buď budu věrný, nebo nevěrný. Buď se chytnu toho, co nepomíjí, nebo co ano.

A co tedy nepomíjí? Boží slovo, Bůh sám. A proto je tu hlas volajícího na poušti, co říká, že Pán je blízko, že máme připravit cestu Pánu, narovnat mu cesty. Protože jen On a jeho živé slovo na poušti vydrží. Jen On a jeho slovo je živou vodou a manou, která dává život. Všechno ostatní se stane časem pouští, zvadne jako tráva.

Jak se tedy připravit? Jak mu dělat rovné přímé cesty bez zatáček a vytáček? Když chtěl někdo slyšet Jana musel vyjít na poušť, aby ho slyšel. Jinými slovy vzdát se pohodlí a

zdánlivých jistot a spolehnout se na něco jiného, ne na sebe. A pak poslechnout to Janovo slovo, činit pokání a přijmout křest na odpuštění hříchů. Jakoby nic ostatního nebyl problém, než naše zlo, naše domnělá velikost, náš klam. Cesta ke svobodě, cesta k Pánu, který přichází i dnes a o adventu, proto vede skrz pokání, hebrejsky *tesuva*, návrat, řecky *metanoia*, změna mysli, smýšlení. Jinými slovy projít vodou Jordánu do zaslíbené země můžeme jen tak, že člověk začne myslet jinak: o sobě a stvoření. A o Bohu. Totiž: že on sám a všechno kolem je jen uvadající tráva. Pak že tu je Bůh, který tomu živému může dát, co potřebuje. A že my máme a smíme očekávat Boží pomoc. Pravda o stvoření a Stvořiteli znamená návrat. Pak může přijít On sám a s ním i život. Pak jeho příběh, může být i naším. Jeho příběh se tak stává začátkem evangelia a náš jeho pokračováním (stejně jako ten Ježíšův byl jen navazujícím příběhem proroka Izajáše). Jeden Boží příběh, který končí dobro zprávou pro celý svět. Celý svět může dojít obnovy a naplnění. Celý svět může být součástí toho Božího vyprávění, Božího příběhu, Božího slova, které jediné trvá navěky. Začíná to tedy u Ježíše a pokračuje u nás. Především u každého z nás jednotlivě, kde každý z nás slyšíme: Navrať se, změň smýšlení a nech to staré plavat, nestojí to za to. Jediné, co může dát v poušti dát sílu, a dokonce i radost a pokoj, je Bůh sám a s ním to, co řekl a koho poslal.

A tak: zbavme se svých domnělých jistot. Jako křesťané jdeme za dobrou nadějí, ale cesta k ní vede skrz pustinu. Ať se nám daří dobře, nebo méně, realita je ale jen jedna. Že v té poušti a poušti jsme sami bezmocní a bezbranní a jsme odkázáni na pomoc odjinud. A ta přichází právě v tenhle čas. A možná právě tady. Tak se jí otevřeme. Jen Bůh sám a jeho slovo nám dává to, co potřebujeme.

Advent je, jak barva naznačuje postním obdobím. Možná nemusíme přidávat sobě další povinnosti, ale možná stačí někde trošku ubrat s otázkou, kde můžu já připravit Pánu cestu? Kde mu bráním? Kde si hraju na něco, co nejsem? Kde na něj nespolehám a raději hraju jen tu svou hru? Zkusme udělat jeden konkrétní krok, jednu věc, která nás připraví na přípravu na příchod Pána.

Pane, chceme spoléhat jen na Tebe. Vždyť všechno, co máme, pochází z Tvé ruky. Chceme Ti v tuhle chvíli dát všechno, chceme se otevřít Tobě a Tvému hlasu, abys po ní mohl dojít až k nám, a tak nás uzdravit. Chceme tu cestu rovnou a přímou, aby to bylo co nejdřív a aby to přišlo v plnosti. Přijď do nás a mezi nás, přijď do tohoto světa. Přijď, Pane Ježíši. Amen.